

- אנשים ומחשבים - פורטל חדשות היי-טק, מיחשוב, טלקום, טכנולוגיות - <http://www.pc.co.il>

תעשייה על כרעי תרנגולת

יונתן קורפל מודאג מהתשתיות במדינה ומהשפעתן השלילית על רמת ההיי-טק

בתאריך: 26-ביולי 2012 @ 13:55 ב: [דעות וניתוחים](#), [השבוע של קורפל](#)

החום המהביל של הקיץ הישראלי מעלה גם השנה לכתרות את **חברת החשמל**. באחרונה דיווחו בחדשות מידי יום במדויק עד כמה הייתה צריכת החשמל קרובה לגבול כושר הייצור. ביותר מדי ימים המרווח נמדד באחוזים זניחים בלבד. מדובר בבעיה מוכרת מזה שנים רבות, אלא שהאקלוסייה והצריכה לגולגולת מטפסות בקצב גדול מזה של יכולת הייצור. כך הבעיה מחמירה וקרובה להתפוצצות. אני נזקק לנושא משום שמדובר בסימפטום שמעיד על תופעה שיש בה כדי להעיב על עתידו של ההיי-טק הישראלי.

מנהיגים פוליטיים וכלכליים בארצנו מתייחסים בגאווה מעל כל בימה אפשרית להיי-טק הישראלי כרב משמעות וככזה שנמצא בליגת העל העולמית בתחום. ראש הממשלה, **בנימין נתניהו**, אמר באחרונה ש-"העתיד שייך להיי-טק ולחדשנות, וישראל היא מרכז של חדשנות". ח"כ **רוברט אילטוב**, יושב ראש שדולת ההיי-טק בכנסת, אמר בפגישת רשמית עם ועדת ההיגוי של ארגון ה-OECD בחודש שעבר, ללא כל היסוס: "ישראל היא מעצמת היי-טק עולמית".

ההערכה העצמית הכל כך גבוהה איננה מתיישבת עם המציאות היום-יומית שנחשפת על כל צעד ושעל. באמצע החודש פרסמה חברת החשמל שלנו הודעה מרגיעה שלפיה היא הצליחה להגדיל את כושר הייצור ב-200 מגה-וואט לעומת התכנון המוקדם, ולכן "לא צפויות הפסקות חשמל בקרוב". אולם הסיפא של אותה הודעה מבהירה, כי התחזית האופטימית מתייחסת ליממה או לכל היותר לשבוע הסמוכים להודעה בלבד. כך לא בונים אימפריית תעשיית מתוחכמות.

טכנולוגיות מתקדמות חייבות להיות ניצבות על גבי יסודות תשתיתיים מוצקים. מצב אבני היסוד הללו אצלנו רחוק מכך, כרחוק מזרח ממערב, תרתי משמע. ועדה ציבורית בראשות **אלי הורוביץ**, שמסקנותיה אומצו לכאורה על ידי הממשלה, קבעה ב-2009 שהתשתיות הפיזיות בישראל - כבישים, נמלים, תחבורה ציבורית וכדומה - הן ברמה ירודה שמפריעה למשק הלאומי להשיג תוצר גבוה.

כך, לדוגמה, הכבישים בארץ נמצאים במצב העלוב ביותר בקרב הארצות המערביות וכמותם הינה לכל היותר חצי מזו שיש בכל מדינה מפותחת. אם בארצות הברית, המובילה העולמית בתחום זה, יש 22 ק"מ כביש לכל אף תושבים, בישראל מדובר ב-2.5 ק"מ בלבד. כמעט עשירית! גם תשתיות האינטרנט מהוות דוגמה לנחיתות הישראלית. כבר הבאנו במדור את ממצאי **מקינזי (McKinsey)** אודות כלכלת האינטרנט בישראל, שם נקבע שתשתיות הרשת שלנו מדורגות במקום ה-20 מתוך 34 מדינות ה-OECD. הסיבה הראשית לכך היא רוחב הפס הנמוך, שמציב אותנו בחלק בתחתון של הרשימה.

המשימה: להגדיל את כוח האדם

מרכיב חשוב בתשתיות הינו כוח האדם הטכני. הפרופסורים **יחיאל רוזנפלד ואדם בוכמן** קבעו במחקרם עוד לפני שלוש שנים שבכדי לעמוד בצרכי התשתיות ושדרוגן, על ישראל לשלש בטווח של 20 שנים את מספר המהנדסים בתחום. לא נראה שמשהו נעשה בעניין. הוועדה הציבורית בראשות הורוביץ ציירה מצב רע של מערכת החינוך, שנמצאת במיקום גרוע בעולם, ושאחוז הזכאים לבגרות שיוצאים ממנה נמוך. באשר להשכלה הגבוהה, הצביעו שם על ירידה ברמת המוסדות, בריחת מוחות והידרדרות בהיקף המחקר.

במדינת ישראל מתקיים מצב מיוחד המכונה "משק דואלי". מחד, משק מסורתי מתנוון, עם ממסד לא יעיל שהולך ומידרדר, פריפריה גדולה ופערים מכל הסוגים. מנגד, ובמקביל, מתקיימים איים של משק מתקדם, שמסתייע בטכנולוגיות חדשניות. הבעיה נעוצה בעובדה שבחלק החיובי הזה מועסקים רק כ-6% מהעובדים. המדינה חייבת להעביר, בתהליך ייזום ומתוכנן, יותר ויותר חלקים מאוכלוסייתה וכלכלתה לפלח המתקדם והעתידי בכלכלה.

הדבר איננו ישים ללא תשתיות ראויות. הפסקות חשמל, חוסר במים, כבישים עלובים, רכבות לוקות בחסר שנשלטות על ידי עובדים ברונים, נמלים לא יעילים, מורים חסרי ידע, זילות של ההכשרה האקדמית, ממשל לא יעיל וכדומה ימנעו בהכרח את היכולת לזכות בתארים של אלופים טכנולוגיים. כרעי התרנגולת עליהם ניצבת התעשייה כיום עלולים, חלילה, להפנות את המשק כולו לכיוון רע מאוד ולא מבטיח.

מוסד שמואל נאמן למחקר מתקדם במדע וטכנולוגיה קבע זה מכבר שהפתרון נעוץ בחשיבה לטווח ארוך. הצירוף של גידול דמוגרפי מהיר במחוזותינו, משך הזמן הארוך שנדרש לתכנון שכזה וההבנה שעובדות קשות שנקבעות בשטח עלולות להוות חסמים בדרך הרצויה מחשבה רצינית, כמו גם השקעה גדולה. דיבורים והצהרות כשלעצמם מיותרים ולא תורמים דבר. הם יפכו לרהב חסר כיסוי אם לא יושקע בנושא כל הממון הנחוץ. אני כלל לא בטוח שמה שנראה כה חיוני אמנם זוכה לסדר עדיפות הולם אצל מקבלי ההחלטות.

המאמר הודפס מאנשים ומחשבים - פורטל חדשות היי-טק, מיחשוב, טלקום, טכנולוגיות <http://www.pc.co.il>

לינק למאמר: <http://www.pc.co.il/?p=94556>

© כל הזכויות שמורות לאנשים ומחשבים